

Előfizetési díj.

Vagy postán vagy helyben házhoz hordva.

Egész évre	15 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállás:

Bel-királyutca 28-ik szám hová a lap szerkesztői részét illető közlemények címzendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”
politikai és közgazdasági napilap
1875. ötödik évfolyamára.

A „Kelet” előfizetési ára:

Egész évre	15 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legcélszerűbben postai utalvánnyal alólírt könyvkereskedéséhez küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés uti tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Kolozsvár, januárban 1875.

Stein János

a „Kelet” kiadója.

A vidéki deák-pártok hivatása.

Kolozsvár, 1875. jan. 26.

(B—n.) Maholnap lejár a képviselői mandátum, sőt még azon véletlen esetre is készeknek kellennünk, ha bár mi okból az országgyűlésné ezen idő előtt feloszlattatna, mert azon pillanatban, a melyben jelen országgyűlésünk befejező működését, újból a választók kezébe lesz lete hazánk jövője.

Ök fogják eldönteni mily irányu parlament és kormány álljon előre ügyeink vezetésén 1875/8-ban.

Véghetetlen veszedelmes lehetne, ha a választásokat tájékoztatlanul lépne meg a választás acta, mert ezen esetben könnyen megtörténhetik, hogy nem a szavazók érettségétől függően hanem a véletlen döntene; ezt pedig bizonyára nem óhajtja se jobbról se balról senki, ki a közelebbi országgyűlés teendői hal-

mazát és azok fontosságát tekintve veszi, s a ki a forradalmi rázkódásoknak nem barátja.

Többször hangsúlyozták a deákparti lapok, hogy óhajtható volna, ha a jelenlegi deákparti képviselő urak, mandátumuk letelte előtt egy országos párt-értekezletet hívnának össze, mely a vidéki deák-pártok alakítására, azok magoktartására és tájékoztatásának módjára nézve intézkedne.

Ezt magunk is óhajtjuk, s meg vagyunk győződve róla, hogy képviselőink el nem oszlának a nélkül, hogy valami uton ne tájékoztatásuk vidéki elvirokoninkat.

Ez azonban nem teszi feleslegessé azt, hogy a mennyiben lehetősége, minden választókerületben már most alakítsanak elvirokonink klubokat, azokba jöjjenek össze minél gyakrabban, eszmecsere után igyekezzenek egyetértésre jutni, nem csak a választandó képviselő személyére nézve, hanem főleg a követendő elvekre nézve is.

Valamely politikai pártnak csak azon esetben van tekintélye és jövője biztosítva, ha egy természetesen fejlődött közvéleményre támaszkodhat; természetesen pedig csak akkor fejlődik a közvélemény, ha azt nemcsak a központi érdektől és hírlapi cikkek hozzászólásaitól, hanem a polgároknak a gyakori eszmecsere által kifejezett meggyőződése.

Ily közvélemény kifejlését várjuk mi a vidéki deák-pártok alakulásáról és tevékenységéről.

Azok, kik egy új párt alakítása szükségességét hirdetik, de tulajdonképen cizellók nem egyéb, mint a jelenlegi többséget és kormányt minden áron megbuktatni, pártunkról azt hirdetik, hogy napjai a mandátumok ideje kitelével lejártak.

Mi ezzel éppen ellenkezőleg azt hisszük, hogy a miután a pártok nem mandatarusokból, hanem magokból a választókból alakulnak, azoknak kötelességei főleg a képviselői mandátuma letelte után kezdődnek, ha csak nem tartja szükségesnek valamely párt, eddig követett elveitől ellátni abdikálni.

Erre pártunknak oka nincs, mert az ma is ugyanazon alapokon áll, a melyeken állott 1861-ben és az nem más, mint a Lajtántúli országokkal a kapcsolat fenntartása s a reformok terén a józan democraticus alapelveken

— Akarod, hogy megvesszőztesselek? Vagy a király parancsa ellenszegülésed miatt főbelövésselek. Ide rőtgn! Henszlerné jöjjön maga is!

A gránátos előre tántorgott. Nem látja, hogy mellette menyasszonya áll, nem hallja a mit a pap beszél. Nem lát és nem hall semmit sem. Szemei előtt tánczolt és forgott minden.

— Szeressétek egymást. Legyetek boldogok! A pap szava oly hideg meggyőződéssel küldte, mintha csak cizellatos guany lenne a király házasság kedvére.

— Amen! végé a pap.

— Így na, kész van; most már mehetek Isten hírével! — mondá az ezredes.

Willert kitántorgott. Willert asszonyság volt özvegy Henszlerné meghajtá magát és követte férjét. Fülöp az ajtótol nem messze állott és alig bírta nevetését elfojtani. Willert asszony tetőtől talpig lenézte: a gránátos asszonyságnak még taglejtése is oly gögös volt.

Este lón.

A keskeny, zöldüveg ablakon és a szobácska kápodozatán a lemenő nap utolsó sugarai bolyongtak. Egy ágy, egy asztal, egy szék és a kemence mellett egy zsámoly, ez volt minden.

A zsámolyon egyik kezét szeméin, másikat homlokán tartva ült a fiatal férj. Fejében és szívében minden halottak tetszett. A vén menyasszony a széken ülve, falujáról és káposztáiról beszélt; de Willert nem hallott semmit, ő mindig csak azt az egyet halotta! a legfelsőbb parancsra! és fogait csikorgatta.

A „fiatal” asszony végre is kifáradt — s mit volt más tenni — elhallgatott és ásitott. Oldalpillantással férjére tekintve gondolta: „Ma még nem akarom megmutatni, hogy nem vagyok számbálbi. Hanem majd csak megtanítom én, hogy meg fog ismerni. És az ember végre is mindenhez hozzá szokik.”

Ismét ásitott s aztán felállt. Ez a nap olyan szokatlan, olyan izgató volt reá nézve. Öltözött az ágyba fektűd, hogy pár perczig nyugodjék meg, és a mint ott fektűd, ész-

AZ ÉRTÉKESBB CZIKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

való haladás, egy lépést sem téve a reactio vagy a mindent kockáztató szélsők politikája felé.

Hogy az országgyűlés a lefolyt években a reformok terén nem haladt annyira a mennyire óhajtható lett volna, az kétségre vonhatlan. Fűrészhetők is ennek okait, a nélkül, hogy pártunkat nagyobb compromissiótól feltűnünk kellene; miután azonban az okok elősorlása a pártok közti ingerültséget fokozhatná, ezuttal csak néhány oly akadályt érintünk, melyeket okvetetlen el kell távolítanunk az utból, ha azt akarjuk, hogy a jövő országgyűlés több eredményt mutasson fel, mint a jelenlegi.

Első sorban természetesen az 1867-iki közjogi alap az, melyet pártunk fel nem adhat semmi áron, sőt annak reserváták általi gyengítését sem fogadhatja el. Hogy pedig a baloldalt az 1867-iki alapnak ideiglenes elfogadásával akarja pártunkban a táborzást megindítani, kétségtelen.

Azonban a Deák-párt egy vagy más körületben minoritásban maradhat compromissió nélkül, de ezen kérdésben transactióra nem léphet semmi szín alatt.

A második nagy hord erejű kérdés, pénzügyeink rendezésének kérdése, mert ha mindjárt megteszi erre nézve a jelen országgyűlés a kezdeményezést, de a keresztülvétel nehézségeivel az 1875/8-iki országgyűlésnek kell megküdenie.

E részen kétségkívül igen nehéz feladat jutott vidéki elvirokoninknak, ha meg akarják őrizni a választókat azon cortések befolyásától, kik az égből hulló mannával vagy holmi csekélységbe kerülő pénzügyi műveletekkel igérik rendbe hozni finantánkat.

Pártunk ily ígéretekkel nem állhat elő s mégis el kell hártania az utból pénzügyeink rendezése előtt álló azon akadályt, mely nem más mint némelyeknél értetlenség, másoknál az áldozatra való hajlam hiánya.

Meg kell tehát érteni a választókkal, hogy pénzügyeinket csak akkor rendezhetjük, ha az állam hiteltel helyreállíthatjuk, ezt pedig nem érheti el sem egy, sem más parlament és kormány, ha magok az adózók nem bizonyítják be adó- és áldozat-készségüket.

Gyökeres reformok létesítendők a kormányzat minden ágaiban s a gazdaság, ipar és kereskedelem érdekében teendő reformok és

szelfönt karjait feje alá tere, gunyos nevetessel Berg Elizre és a királyra gondolt. Mit fog erre mondani? Hadd átkozódjak! A mit az istenek összekötöttek, azt emberek el nem választják!...

S ebben teljesen megnyugodott. Egy kevés idő múlva tüsszentett.

És a gránátos „egészségére” kívánta...

II.

A kastély egyik kisebb termében egy hosszú tölgyfaasztal volt. Két inas lépett a terembe, fa pipartókat hozva, a melyekben hollandi agyagpipák voltak, egy papír-kosárkát hollandi lapokkal, egy serpenyőt égő szénnel a pipák meggyújtására és néhány kő edényt köpenyekkel serrel telve tettek fel az asztalra. Két más asztal vasas kenyérral, sonkával, borju-sülttel és más hideg étkekkel és saktáblákkal volt elfoglalva.

Pontban hét órakor hat tábornok jelent meg. A főudvarmester, két udvari tudós és egy udvari bolond, Gundling báró és a főparancsnok Einsiedel ezredes. Az asztal két oldalánál helyet foglalva, a jobb ajtóra szegeztek figyelmüket.

Az ajtó megnyílt. A király vidám tekintettel és piros arcczal belépett. Legfelsőbb parancsra bejövetelek a tábornokoknak nem volt szabad felkelni helyeikről.

— Jó estvét urak! — szólt a király.

— Jó estvét felség! — hangzott mindenfelől egyszerre.

A király az asztalfőre ült, pipára gyújtott és ivott. Mindnyájan követték példáját és az estnékenti ugynevezett dohány-collegium megnyílt.

— Kegyelmes urunk ma különös jó színen van, — kezdé meg Gundling báró.

— Nem vagyok részeges és telhetetlen mint maga, ez egyszerű oka. Egész napon át lovon ültem és a friss levegőt szívtam. Az egészséges tesz. A propos! Einsiedel, elvégezte-e a tábori pap ma kötelességét?

— Minden a legjobb rendben van felség.

— Örülök. Igen, igen, ehhez Willert uram

gratulálhat. Nyent bizony nem mindennap találunk egyetemi könyvtár

beruházások sem halogathatók soká, ha nem akarjuk azok évről évre való elapolását, mi a nemzeti adó-képességét törné meg.

Tapasztalatból tudjuk, hogy a reformok útjában főleg a nemzet készületlenségéből eredt eltérő nézetek álltak. Egyik vidék egy, a másik más reformot tartott sürögősbnek, s egyik egy, a másik más irányban kívánta azokat megoldani, továbbá útjába áll a reformoknak az is, hogy igen sokan szabatsónak tartják ezekben is politikai tökélet teremteni.

Igen nagy szolgálatot tehetnek tehát a vidéki Deák-pártok, ha sikerülend nekik a reform-kérdéseket illetőleg tisztába hozni a választókat legalább a főbb elveket illetőleg, és elnémitani a torony-érdekek hőseit.

Rövidbe foglalva a vidéki Deák-pártokra nehéz, de szép napok várnak, s ha sikerülend a választók többségét a fennebbiekről felvilágosítva vezetni a választáshoz, bizonyára nagy szolgálatot tesznek a hazának.

Az 1875. évi költségvetés.

Kolozsvár, 1875. jan. 25.

(B—n.) Kedvezőtlen pénzügyi viszonyaink feletti, nem mondjuk alaptalan, de mindenesetre túlzott, aggodalmainkból mintegy önként következett, hogy az előirányzat elkészítése a szokottnál is nagyobb akadályokba ütközött; ugyancsak ebből következett az is, miszerint e tárgyra vonatkozólag nagyobb előkészületek tettek jobbról egy mint balról, mint a megelőző években.

Nincs bizonyára a ki a legnagyobb érdeklődéssel ne kíséne a parlamentünkben holnap megkezdendő vitákat.

„Részünkről a fő sulyt nem arra fektetjük, sikerül-e és mennyit levonni a kiadásokból? mert csupán a levásokkal nem fogjuk rendezni finantánkat; hanem arra, ha vajjon oly alakra áll-e a többség, melyre pénzügyeink rendezését bizton építheti, vagy pedig megelégszik újból azzal, hogy kölcsön útján fedezze az ezen évi kiadásainak és deficitet.

Mily gyakran volt hangoztatva, hogy finantánk rendezéséhez kötelessége vállvet-

— Ugy hiszi felség? Azonban Willert nem igen látszott, hogy értené azt volna.

— Hát megbolondult-e az a fickó? — szörnyűkődék a király. A legszebb lányok egyike s csak tizennyolcz éves? Hát mi kell annak a fickónak? Tán hercegnőt akar-ni? Nem tudom mi juthatott eszébe. Holnap a diszgyakorlat alkalmával egy két szavam lesz hozzá.

Az ezredes végighallgatta a királyt. „A legszebb lányok egyike, s csak tizennyolcz éves?” Gondolatjában is csak a legszelidebb itélet engedte meg magának a király felett: tökéletesen meg kellett, hogy vakult legyen. Mint-hogy azonban a király e tárgyról elhallgatott, az ezredesnek minden kételkedő szócskát vissza kellett fojtania; egyetlen tetszése elleni szó a legnagyobb méreget hozta volna ilyenkor.

— Gundling mi van a lapokban? — kérdé más tárgyra áttérve a király.

— Semmi egyéb, csak hazugság. A „Hollandi Courant” írja, hogy Potsdamban egy óriási gránátos meghalt és boncolásá alkalmával kitűnt, hogy két gymora volt, de egy szíve sem.

A monarcha nevetett. „A hollandiak irigylését magamra vontam fickóim által. Hallja Gundling, írja meg a „Courant”-nak, hogy közleménye szóról-szóra igaz, de azzal a megjegyzéssel, hogy ez „elhalálozott” hollandi volt.

Flansz tábornok leereszté pipáját és ásitott.

— Tán halósipkája után vágyódik domine? Jöjjön játszadjunk — hogy el ne aludjék — egy játszma Joccadilet. Hanem ingyen, mint a suszter legények, nem játszom magával. Minden játszma egy hatos.

— Az ugyan szép lesz reám nézve — szólt Flansz, egy vastag pomeraniai. A hány-szor csak játsztam ingyen felséggeddel, mindig vesztettem, de mi lenne velem, ha még pénzben is játszani mernék.

— Maga egy valóságos pomerani liba! na jöjjen csak oda az asztalhoz, ne féljen semmit. A hány-szor én nyerek, nem lesz semmi baja. Gundling maga azonban elménczedhetik.

Másnap a diszgyakorlatban a király így szólt a tábornokok: „Sok pénz elvesztettem

Hirdetési díjak:

Hatszor hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakor hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22.) Haasenstet et Vogler (Wallfischgasse 10.) Rad. Mosse Publicistische Bureau.

Nyitléri cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ve hozzájárulni mindenkinek pártkülönbség nélkül.

Ebből kiindulva mi itt a távolban azt hittük, hogy az volna helyes, ha az általános tárgyalás beható ugyan, de lehetőleg rövid lesz, melyre nézve elegendő lett volna, ha minden párt-árvnyalat egy-egy tagja szól kimerítőleg az általános vita alkalmával.

Azonban a mint a már is feljegyzett szónokok tiszteletreméltó, de nézetünk szerint igen is hosszú sorából látszik, a képviselők nem osztják nézeteinket s a pártok és pártárvnyalatok valamint eddig ugy ezuttal is, az egymás elleni harcra szándékoznak felhasználni a budget-vitát.

A magokat szólásra feljegyzettek közt parlamentünk kitűnőbb tehetségei közül többeknek nevét találjuk fel. Ennélfogva kötségen kívül érdekes vitatkozást várhatunk.

Azonban annyi sok röpirat, hírlapi cikkek, a pénzügyi és adóügyi bizottságok tanácskozásai után alig hisszük, hogy valami újat fogunk hallani s ennél fogva az általános vita leginkább csak mint pénzügyi capacitásaink egymással való polemizálása fogja az érdeklőséget felébresztetni és magára vonhatni.

Egyik fő oka a miért mi óhajtottuk volna, hogy csak a pártok és pártárvnyalatok választottjai szóljanak az általános vita alkalmával az, mert félünk, hogy a vitatkozások most is rendszerint a polemizálás és dialectizálás terére csapnak át, az pedig a pártok és egyesek közt ingerültséget, keserűséget szülhet ugyan, de a tárgyak kitisztására és különösen finanzeziánk rendezésére bizonyára nem fog vezetni.

De azért tartunk a budget-vita elke-seredésétől, mert a harag és keserűség nem szokott jó tanácsadó lenni s egyik vagy másik szónok, különösen a gyakorlatlanabbak közül, könnyen oly szavakat ejthetne, melyek mig egyfelől kifelé hitelünk csokkenének, másfelől a nemzetben az önbizalmat oltanák ki.

Mi nem tudhatjuk itt a távolban, hogy gondolkoznak a központban pártunk

tegnap magával; ha ez tovább is így megy, magától kell kölcsönöznek.”

— Soha többé még ingyen sem játszom felséggeddel — adá válaszul Flansz — Csak szegény fejem maradt még mára meg.

Miután Frigyes Vilmos kedves kék gyerekeiben elég hosszason gyönyörködött, Willert gránátost parancsolta maga elé. A tábornok megparancsolta a századosnak, a százados a hadnagynak, a hadnagy az őrmesternek, az őrmester a káplárnak, mig végre eljutott Willertig.

Halványan, elkékült szemekkel lépett inséges arczoval a westphali katona királyá elébe.

— Ember! — kiáltott fel a legnagyobb bámulattal a király — az ördöggel cimborálsz, vagy mi? Ugy néz ki a fickó, mintha az ördögök nagyanyja kilenczvenkilencszer hajánál fogva tánczoltatta volna meg! Azt hiszem, hogy jót tettem veled és te ugy állasz ott, mintha reggelire savanyú káposztát ettél volna. Miféle hetvenkedés ez? Pont tizenkét órakor fiatal noddal együtt hozzám fogsz jönni. A házassági ajándékot kapjátok akkor ki. Egy kettő, előre!

III.

A harangok tompa zugása a délet jelezte és a mi pár emberünk már utban volt, a kastély felé.

Willert szemeit a földre szegezte, nem akarta látni a vele találkozó pajtásai nevető arczát. Arcza most még halványabb volt, s lépés tartásban nem sokat különbözött egy az utolsó utat a vesztőhelyig tevő halálraitól bűnösétől.

Willert asszonyság ellenben szemeit forgatta és ajkait összezártá. Mily örömet pompázott volna nem csak a katonák, nem is csak haluja, hanem az egész világ előtt az ő gránátos férjével! De az oly hideg, oly fagyos volt, egy tekintete sem volt nevének szenteltelve, sőt — oh plusquam injuria! nejtől még karát is megtagadta. Ez még inkább felforralta véré, ne lettek volna az utcán, gonosz nyelvéet ismét mozgásba hozta volna.

(Folyt. köv.)

iránytadó férfai, de azt tudjuk s érezzük, hogy itt a vidéken nem az adók felemelése, vagy az új adók behozatala szüli a nagyobb aggodalmat pártunk embereiben, hanem attól tartunk, hogy pártunk különböző árnyalata a budgetvita alkalmával egymás közt meghasonolva, ezen meghasonlás kiterjed más kérdésekre is s azután a parlamentből kisváros vidéki pártjainkra és azok tagjaira.

A vidék már kezd kiélesedni s kezdjük belátni, hogy deficitjeinkből egyedül menekvén, ha azokat magunk erején kezdjük, habár csak apránként is törleszteni. Kár volna a jobbra fordult hangulatot újból rosszabbra változtatni az által, hogy 1875-ben is csupán kölcsönökből fedezgessük szükségleteinket.

Soha se mondhatták el választók választottjaiknak jogosabban: „videant consules ne quid Respublica detrimenti capiat!” mint a jelen esetben.

Az országnak csaknem valamennyi törvényhatósága kérvénnyel járult a képviselőházhoz — Pest-, Pilis- és Soltmezők kezdeményezésére — Bukovinában élő magyar testvéreink áttelepítése érdekében. Így Alsó-Fehérmegye is. „Sok és nevezetes előhaladás történt — úgy mond a kérelem — 1867 óta, a testvér nemzetségek jogainak tiszteletben tartása mellett, a magyar nemzeti felény kiemelése körül, — ámbár mégsem annyi a mennyit kívüni viszonyaink közt igen szükségesnek bizonyult, miért is igen észszerűnek tartjuk azon eszmét, hogy a betelepítendő kincstári javakra azon munkaszerető, értelmes és hazafiai magyar faj hívassék be, mely a súlyos viszonyok nyomása alól menekülendő, keresett hazát Bukovinában.”

„Van-e egyetlen magyar hazában — így kiált fel továbbá Krasznamagyar — kinek öröm ne szállna meg lelket azon gondolatra: harminczezer magyar testvérel szaporítani a nemzetet, mely a sorscsapások s az önfentartás nehézségei miatt annyira megfogyva, az európai nagy nemzetcsaládok közt oly kevés számmal egyedül áll?”

— **A honvédelmi** minisztérium és honvédpáncsok közötti differenciák — írja a „Közérdek” — végleges elintézése a napokban vált befejezett tényre. Mint tudva van, meg a Szlavy minisztérium idejében vetették kezdetüket a surlódások, melyekre a két főhatóság illetékességi körének nem eléggé határozott definíciója adott alkalmat. Az ellentétek egy ízben oly fokot értek el, hogy ki-egyenlítésük már majdnem lehetetlenné látszott. Végre a miniszterelnök kísértette meg a kiegyenlítést s a törvény magyarázására nézve oly formálást sikerült fölláttatnia, mely minden félreértést lehetőséggé kizárja s a szolgálat érdekeinek tökéletesen megfelel.

— **Lázító** iratokat foglaltak le újabban a M. Politika szerint Vivatavics temesvári kereskedőnél, a ki maga azonnal elfogatván, a törvényszéknek átadott. — A dolog össze-függ az újdíeki esettel.

— **Csúszkából** azon örvendetes jelenségről értesítik lapunkat, hogy ép e szegény vidéken nagyon csekély azon polgárok száma, kik adóhátrálék miatt elesnek a választói jogtól. Ez is annak példája, hogy tulajdonképpen nem a pornóp az, mely megkárosítja az államot, hanem fennebb keresendők a nagyszámu adóhátrálékosok.

BELFÖLD.

N.-Enyed, 1875 jan. 23.

(Városi clique-uralom.)

Közelebből egy tekintélyes ellenzéki lap a kormánypárti állítólagos clique-uralom meg-buktatására coalitóra hívta fel a conservatív pártot, ezen eszmének több napok alatti fejtegetéséből a vidéki olvasó közönség azt hihetné, hogy ezen párt-uralom csak egyik résznek tulajdona, pedig nem úgy van.

Lehet hogy nagyban a kisebbségnél viselkedés az szüli annak létokát, de kisebb körben sokkal inkább rádolhatta a többség, ha ellenzéki elveket vall is a clique-uralom hibájának. mint nagyban az országos többség. Ennek be bizonyítására szólnék pár adat a városunkban lefolyt ügyeknél.

Mikor a község rendezési törvény alapján városunk képviselő testülete megalakult, törvényadta jogánál fogva megválasztotta a városi tanácsot, de kiválasztott abból mindenkit, ki az uralomhoz jutott cliquehez nem tartozott, még azt is, kit később mint egyedüli adminisztratív embert egy későbbi választásnál kénytelen volt ismét bevenni, mert nála nélkül az administratio nevezetesen ágai, mint a katonai ügy, megakadtak volna, de ezen választást is csak a szükség hozta elő, mivel az el-

ső választás úgy ütött ki, hogy egy pár e tanácsos urak közül bizonyosan többséget értett az orgonálásból, mint a közadminisztrációhoz.

Hogy a clique-uralom mi különbözök okokból s mi különböző személyek befolyása által felhasználható, tanúsítja e közelebből lefolyt városi erdőszi állomás betöltése, mely állomásra megválasztottak a községi-törvény 64 és 76. §. ellenére a megyei erdész, s ezen választás lefolyt annak jelenlétében, hogy ne mondjuk befojása alapján, ki állásánál fogva arra van hivatva, hogy a törvények őre legyen. Hogy a városi erdész ezen amphibialis minőségben milyen szolgálatot fog a városnak tenni, annak megítélését a közönségre bizzuk.

De ezen törvényellenesség megszüntetésére csakugyan felhívjuk a Belügyminister ur figyelmét s reméljük, hogy mostani felszólalásunk nem fog úgy elhangozni, mint mikor a képviselő testület megalakultakor figyelmeztettük, hogy ezen testületben mindazok szerepelnek, kik a várossal szerződési viszonyban vannak.

Ezen párt-uralom nyilvánítása a közelebből megtörtént városgazda megválasztásánál is érezhető volt, olyanra esvén a választás, — a párt egyik hatalmas szónóijére, ki mint mondják, a legtöbbet t. i. azon szükséges biztositékkal, mely a keze alá adandó pénzeknek zálogul szolgáljon, nem bír, azt nem is említve, hogy a várossal szerződési viszonyban van, mert ennek megszüntetését reméljük; de leginkább nyilvánult ezen párturalom befolyása akkor, mikor a határfelügyelő megválasztása történt. Sajátágoson volt ez inscenizozva t. i. illetékes helyről azon ajánlat tételét, hogy tekintessék megválasztottnak az, ki a közelebbi határfelügyelői választáskor a megválasztott után legtöbb szavazatot nyert, de ezen ajánlat csak a tisztán látni akaró szemekbe való porhintés volt, mert szavazásra kerülve a dolog, az ajánlott olyan kisebbségbe maradt, hogy látszott, miszerint megbuktatása elő volt készítve. A megbukást nem az okozta, mintha a reá bízott ügynek — erőtlenség, kitarás és becsületesség tekintetében, embere ne lett volna, hanem az, mert míg azon minőségben szolgált, el merre követni azt a vakmerőséget, hogy egy hatalmas, ha nem is szellemi, de anyagi tekintélynek a határban való visszaéléseit eltűnni nem akarta.

Az előadottak gondoljuk eléggé igazolják fentebbi állításunk igazságát, ép azért bármi is közügyünk terén hasonló okok alapján fog történni, a nyilvánosság terén bemutatni el nem mulasztjuk.

o. ö.

Magyar lapok szemléje.

A „Közérdek” habár csigaleptekkel, de mégis közeledni látja a budgettárgyalást. A budgetviták ellenzéki receptjét előre megírja: recriminációk, az adófelelmes határozott megtagadása; pozitív javaslat a baj orvoslására nézve semmi. Nem ily könnyű a kormány s a Deák-párt szerepe. Magyarország állami-ságának fenntartása végett a kormánynak nehézségekkel kell küzdenie, a nemzetnek nagy áldozatokat kell elvállalnia. Kívánja, hogy a Deák-párt, ha egyedül marad is, legyen az, mely a helyzet színvonalának magaslatán állva bátor és hazafias elhatározással megteszi mindazt, a mit az országnak előrelátható pusztulása és megsemmisülésétől való megmentés végett okvetlen meg kell tenni.

A „Reform” a budapesti-zimonyi vasut ügyében ír, mely tönkre teszi kereskedelmünket, ha kiépítik úgy, a mint tervezve van. Az egész vonal Bécsből Zimonyig germánizálja a városokat. Minden vidék, merre a vonal halad Bécsnek, illetőleg Belgrádnak, centrálizációja alá esik. Figyelmezteti a minisrt, vigyázzon mit ír alá, nehogy szerződés helyett, ítélet végére írja adó nevét.

Az „Ellenőr” kitalálja, hogy a francia nemzetgyűlés ismét a gordiusi csomóval vesződik. A nemzetgyűlés majdnem négyszeres többséggel készenek nyilatkozott Mac-Mahon hatalmi körét alkotmányos uton szervezni. De e kecssegető, inpozans többség párázat gyanút foszlít el az első fuvallatra. Elemi a szervezés szükséges voltának elismerésén kívül ép oly eltérő, sőt ellenséges felfogások vannak egymás közt minden egyében, mint ellenkezők az indító okok, melyek a 146 főnyi kisebbség csoportjaival magát a szervezés szükségét is megtagadják.

A „Jelenkor” előtt háborgó tenger, háta mögött pusztító tűz van. Egyikbe bele kell rohanni, a kérdés csak az, hogy: melyikből szabadulhatunk? Egy utat lát s az: az államháztartásban helyreállítani az egyensúlyt, hogy kölcsönre ne szoruljunk. Szerdán kezdődik a költségvetés tárgyalása. Sennyei, Lónay és Tisza Kálmán nagyszabású program-beszédekre készülnek. A budgetet úgy találja, meg kellene szavazniok, a kormányt, ha megbuktatnák, ezáltal az új kormányt hasonló helyzetbe hoznák s reformjaiban az első lépés lehetetlensége által tehetetlenné tennék. A parlamenttől mindeneke előtt parlamentáris érzelme-

ket kér, mert a magyarnak esze csakugyan volna arra, hogy bajából kijuthasson, de az ész helyes utmutatását követni legtöbbször megakadályozta a természet.

A „Pesti Napló” nem nyugodhatik bele, hogy a költségvetés hiányai mindig csak kölcsönrel fedeztessenek. Hiszen az ekként folytatott állami élet csak kölcsön vett állami élet volna és semmi más. Addig tartó élet, míg a kölcsön fel nem mondatik s kamattól be nem exequatitok rajtunk. Ragaszkodik ahoz, hogy a költségvetési hiány nagy részét már a folyó évről a nemzet saját erejéből fedezze. Ezt csak a Deák-párt teheti. E nagy szolgálatot a haza iránt csak e párt teljesítheti. E missió csak a Deák-párt missiója lehet. Ha ezt teljesíteni bármilyen okból elmulasztaná, soha sem a politikai életben, sem a történelem előtt le nem mosná magáról azon — noha indokolatlan, de szembeálló — vádat, hogy akkor, midőn intézményeket teremteni kellett s azok varázslát felhasználni lehetett, biztositá magának a vezérszerepet, de a midőn azok fenntartásának terheit kellett vállára venni, megijedt azok súlyának látásától s tabula rását engedte előállani ott, a hol a régi erélyének segélyével még mindig biztós közel vezethette volna az ország ügyeinek elintézését.

KÜLFÖLD.

Kolozsvár, 1875. jan. 26.

A francia nemzetgyűlés, mint jelezte volt, tegnap fogott hozzá az alkotmánytörvények, illetőleg a hatalom átruházási kérdés tárgyalásához. A pártok állása, melylyel ezen javaslat elé lépnek, körülbelül ez: Audiffert-Pasquier — tudjuk, a Párisi gróf sugallatából — a 6 éves köztársaság mellett van, talán enged a revisió kérdésében is; — a jobbközép a revisiót kötelezőnek, a balközép facultativnak kívánja tekinteni. A jobbközép egy harmada, mely régi császársági hivatalnokokból áll, alkalmasint régi ösztönét fogja követni; a többiek, a kik nem csatlakoznak a balközéphez, tösgyökeres royalisták maradnak, Pasquier-vel legfőbb 40-en csatlakoznak a 6 éves köztársaság eszméjéhez. Az elnök azzal fenyegetőzött volna, hogy a végleges köztársaság kinyilvánítása esetében leköszön. Azt hisszük, nem kell leköszönnie. Távirat után közöljük a hatalom átruházásáról szóló indítvány tárgyalásának kezdetét: A baloldal ez indítványt, mely a köztársaságot elnapolja, ellenzi. Lacombe a monarchia mellett szól és a conservatíveket egyetértésre hívja fel. Carayon Latour (szélső-jobb) a Chambord-féle monarchia mellett szól, ellenzi a császárságot és a köztársaságot és nézetének támogatására Bismarck azon levelét, mely az Arnim-perben olvasztatott föl, föl akarja olvasni. Erre nagy zaj támad, valamennyi párt, a szélső jobbot kivéve, a szónokot tulkiáltja. — Carayon-Latour beszédét e szavakkal végzi: A legitimisták az alkotmányi terveket el fogják vetni, de Mach-Mahonnak megszavaznak minden eszközt a rend fenntartására. — Cazeaux megválasztását csakugyan a klérusnak köszönni. A tiltakozások s választások ellen már Párisba küldettek; kitűnik ezekből, hogy például egy kis helységben minden bonapartista szavazó öt frankot és két liter bort kapott, más helyett a scrutinumot kellett néhár órával előbb zárták be. Cazeaux Angliába utazott az anyacsászárnőnek és fiának hódolatát bemutatandó.

Az új kormány elismerése Spanyolországban a legutóbbi hírek szerint az osztrák-magyar, német és orosz kormányok részéről rövid idő múlva bekövetkezik. Nemcsak cortes-votum, de nemzeti manifestációra sem várnak már, hanem azonnal a hivatalos értesítés után el lesz ismervé a három nagyhatalom részéről don Alfons Spanyolország királyának. Van még egy nagyhatalom: a pápa, ki szintén elismeri Alfonsot; a „Dziennik Polski”, Rómából mint mondja, biztos forrásból értesül, hogy a pápa legközelebb felszólítandja don Carlost: hagyjon fel a vérontással és ismerje el unokatestvérét Alfonsot, — A „Gustav” ügyében a „Daily News” által közölt zarauzi megátadás híréből szóló táviratot a „Prev. Corresp.” roszakaratu koholmányának nevezi. A „Nat. Ztg.” felelőssé teszi érte a „Daily News”-t s az összes európai tisztességes sajtó nevében felvilágosítást kér e távirat eredete felől. A „Daily News” a távirathoz hozzátette volt, hogy „karlista levelezőtől”, s így alkalmasint már előre is igazolva van. A spanyol flottillának tegnap kellett Zarauz ostromát megkezdeni. — A karlisták elleni operációnak, a nagy csatátérén, a megállapított terv szerint ma kellett megkezdődni. Alfons nagyban készül a hadműveletre: kikérte ugyanis a saragossai istenanyja áldását, valamint már előbb a valenciai istenanyját. Távirati értesülés szerint a hadműveletek megkezdése alkalmából 47 karlista tiszt csatlakozott Alfonshoz. A karlisták kétségbeesett erőfeszítést fejtenek ki, ujoncozzák a 17 éveseket is.

Törvénykezési statistika.

A marosvásárhelyi kir. törvényszéknek 1874. évi ügyforgalma és tevékenységi kimutatása.

I. Beadványok elintézése:

1873-ik évről hátralékban maradt: 1.) Elnöki ügydarab 3.2) Polgári beadvány 1508. 3. Váltó ügy beadvány 21. 4.) Telekkönyvi beadvány 27. 5) Urbéri beadvány 1043. 6) Bünyügyi beadvány 303. 1874. évben érkezett: 1) Elnöki beadvány 1044. 2) Polgári beadvány 14593. 3) Váltóügy beadvány 746. 4) Telekkönyvi beadvány 3446. 5) Urbéri beadvány 1164. 6) Bünyügyi beadvány 2588.

Lett összesen 30.386.

Ezekből elintéztetett 26,080, hátralékban maradt 4306.

II. Érdemleges ügyek elintézése:

1. Polgári perek:

1873-ról hátralékban maradt 354 per. 1874-ben érkezett 599.

Lett összesen 953 per.

Ezekből befejeztetett végzés, egyesség, vagy ítélet által 674 per, maradt hátralékban 269 per.

2. Váltó perek:

1874-ről hátralékban maradt 27 per. 1874-ben érkezett 28 per.

Lett összesen 55 per.

Ezekből elintéztetett egyesség, ítélet vagy végzéssel 45 per, hátralékban maradt 10 per.

3. Telekkönyvi perek:

1873-ról hátralékban maradt 6 per. 1874-ben érkezett 15.

Lett összesen 21 per.

Ezekből elintéztetett 16, maradt hátralékban 5.

4. Urbéri perek:

1873-ban hátralékban maradt 1074 per. 1874-ben érkezett 36.

Lett összesen 1110 per.

Ezekből egyesség, ítélet és végzés által elintéztetett 293 per, hátralékban maradt 817.

5. Hagyatéki ügyek:

1873-ról hátralékban maradt 2553 hagy. ügy. 1874-ben érkezett 1332.

Lett összesen 3885 hagy. ügy.

Ezekből elintéztetett 935 hagy. ügy, maradt hátralékban 2927 hagy. ügy.

6. Csőd ügyek:

1873-ról hátralékban maradt 23 csőd ügy. 1874-ben érkezett 9.

Lett összesen 32 csőd ügy.

Ezekből elintéztetett 10 csőd ügy, hátralékban maradt 22.

7. Bünyügyek:

1873-ról hátralékban maradt 1327 bünyper. 1874-ben érkezett 882.

Lett összesen 2209 bünyper.

Ezekből elintéztetett 1002 bünyper, hátralékban maradt 1207.

Az érdemlegesen elintéztetett összes ügyek száma teszen 3025-öt.

Ülések száma:

a polgári osztályban 194, telekkönyvi ügyben 44, bünyügyi osztályban 71.

Összesen 309.

Végtagyalás elrendeltetett 224, megtartott 196, elnapoltatott 28, tárgyalások száma 1724, tanukihallgatások száma 226.

Előadottak szerint a m.-vásárhelyi kir. törvényszéknl egy bírora aránylag esik 2308 beadványnak és 302 érdemleges ügynek ellátása, 149 tárgyalás megtartása.

A kir. törvényszék.

M.-Vásárhelyt, 1875. jan. 21.

Dr. Damokos,

elnök.

A székely udvarhelyi kir. járásbírószág ügyforgalmi kimutatása 1874-évről.

I. Polgári ügyosztály.

a) az iktató hivatalba érkezett 7506 szám, melyhez az 1873. évből hátra maradt 293 számot hozzá adva, volt összesen 7799 szám, melyekből 7767 elláttatván, 32 maradt hátralékban.

b) polgári per 1873-ból hátralékban maradt 689. 1874-ben érkezett 1317, lett összesen 2006. ebből elláttatott 1700, függőben maradt 306.

c) örökösödési ügy 1873-ból hátralékban maradt 308, az év folytán beérkezett 399, lett összesen 707; ebből befejeztetett 515 s hátralékban maradt 192.

II. Büntető ügyosztály.

a) a mult 1873-ról hátralékban maradt 253 szám, 1874-ben szaporodott 3022 lett összesen 3276. ebből elláttatott 2857. hátralékban maradt 319 szám.

b) Büntérvizsgálat 1873-ból hátralékban maradt 298. 1874-ben szaporodott 124, lett összesen 422; ebből bevégeztetett 329, hátralékban maradt 93.

c) Kihágási ügy 1873-ból hátralékban maradt 374, 1874-ben szaporodott 1044, lett összesen 1418, ebből elláttatott 996, s hátralékban maradt 422. Ezek szerint az összes 11072 számból 10624, elláttatván 451, maradt függőben, — az összes 2713, polgári ügyből 2215 láttatott el, és 498 maradt függőben, s a bünyügyben 1940, ügyből 1325 lévén ellátva, a hátralék 515-öt tesz.

Sz.-udvarhelyt, 1875. január 13-án.

Szabó Dénes,

ki. bír.

A székely-kereszturi kir. járásbírószág ügyforgalmi kimutatása 1874-ik évről, a polgári és bünyügyi ügyekre vonatkozólag.

A) A polgári beadványi jegyzőkönyvbe érkezett 4258 szám, mult évi hátralék 11, összesen 4270. Elintéztetett 5251, hátralék 19. Sommás polgári per az év folytán érkezett 983, mult évi hátralék 120, összesen 11 ezer 03. Ebből befejeztetett ítélettel 306, végzéssel 263, egyezséggel 313, összesen 882. Tárgyalás és tanukihallgatás alatt áll 221.

Hagyatéki ügy ez év folytán érkezett 253, mult évi hátralék 61, összesen 315. Be-fejeztetett 257, függőben maradt 57.

Egyéb folyó ügy volt mult évi hátralék 1000, befejeztetett 981, hátralék 1.

Felterjesztetett a semmitőszékhez, a másod és harmadbírószághoz 74 felebbvitel. Leérkezett a semmitőszéktől 3 helyben hagyó, 2 másitó határozat.

A kir. táblától: 46 helyben hagyó, 5 másitó, 1 feloldó, a harmadbírástól, 6 helyben hagyó határozat.

B) Bünyvádi jegyzőkönyvbe érkezett 221 szám. Elintéztetett 2219, hátralék 2.

Büntérvizsgálat az év folytán érkezett 53, mult évi hátralék 22, összesen 75. Bejejeztetett 70, hátralék 5.

Kihágás az év folytán felmerült 11, mult évi hátralék 3, összesen 814. Befejeztetett 814, és pedig 344 ítélettel 470 megsintéssel, hátralék 0.

73 felebbbeszélből leérkezett 44 helyben hagyó, 11 másitó, és 3 feloldó határozat. Más folyó ügy volt 462.

Az év folytán a bíróság büntetőben egyfordult 490 folyó, ebből férfi: 356, nő: 34. Büntényért vizsgálati fogságban volt 74 férfi, 6 nő.

Kihágásért elítéltetett 411 személy 83 férfi, 128 nő. 15 férfi és 1 nő pénzbürszra; a többiek fogságra.

Büntényért vizsgálat alatt állt 160 személy, 151 férfi, és 9 nő.

Kihágásért 1059 személy.

A bünyügyek következőleg minősülnek:

a) Gyujogatás 1, 1 személylyel, (nő) b) Emberölés 2, 4 személy, (1 nő) c) Gyilkosság 1, 2 személy, d) Súlyos testi sértés 6, 8 személy, e) Csúszás 13, 16 személy, (2 nő) f) Sikkaság 12, 11 személy, g) Nyilvános erőszakosság 6, 37 személy, h) Erőszakos nemű közösködés 2, i) Rágalmazás 1, 1 személy, k) Rablás 3, 8 személy l) Tolvajság 27, 69 személy (5 nő) m) Közséand és rend elleni véttség 1, 1 személy.

Összesen 75 ügy: 160 személy,

A kihágások következőleg minősülnek:

1) Közséand, és rend elleni; kihágás 8 ügy, 10 személy ellen; elítéltetett 6 férfi.

2) Közintézkedések ellen kihágás 59 személy; elítéltetett 5 férfi.

3) Testi biztonság elleni kihágás 18, 183 személy ellen; elítéltetett 83 férfi, 9 nő.

4) Vagyon biztonság elleni kihágás 16, 229 személy; elítéltetett 97 férfi, 27 nő.

5) Becsület biztonság elleni kihágás 58, 612 személy; elítéltetett 86 férfi, 85 nő.

6) Közérkölciség elleni kihágás 9; 16 személy; elítéltetett 6 férfi, 7 nő.

A bíróság személyzete: járásbíró, egybíró, egy írnök és egy díjnök; összesen 4 személy.

Sz.-Keresztur, 1875. január. 20-án.

Szász Dénes,

kir. járásbíró.

Magyarország néptanítóih.

A második egyetemes tanítógyűlés több fontos határozatot hozott, melyeknek elbefejeztése nem egy pár hónap, hanem akéveig tartó működés után lehetséges. Ezen határozatok legnagyobb része s általában kökeltatásügyünk nevezetesebb kérdései főszárazsággal intézkedésétől függenek s erőfogva mi, mint a második egyetemes tanítógyűlés határozatainak végrehajtói, hivatva ézzük magunkat, hogy önéket, t. Kartársak, ura figyelmeztessük, hogy a közelgő képviselőválasztások alkalmával a közös érdeket szemlőtt tartva, hazafiai köteleességükkel is meggyőzőleg működjenek.

Nem törekszünk mi Önök egyéni nggyőződését egyik vagy másik politikai pártárányában megingatni, hiszen a közoktatásügyek mint országos ügynek emelése egyáltalában mpártérdek s azt minden képviselőnek melien felkarolnia hazafiai kötelessége: azonban skéségesnek tartjuk felhíni becses figyelmüket rra, hogy épen a képviselőválasztások alkalával leginkább lehetséges érvényesíteni a zérdekek azon kívánalmait, melyekre Önök, intszakférnak, kiválóan hivatottak. Külön szükségese ezen irányban közromközdőnök, után a jövő országgyűlés lesz hivatva a második egyetemes tanítógyűlés határozatainak dig meg nem vitatott tárgyalására.

A néptanítók ügye kétségkívül országos érdekt ugyan, azonban a legszentebb töreksek is elvesznek nyomtalanul, ha azok, kik se-

szorban íraték ezen törekvéseket megismer-
tetni, ligatnak s azok érvényesítése végett
szaral nem emelik fel. Legyen elvégre a
néptan k testülete is önállóvá s a nélkül,
hogy a közös érdekével szemben külön
szót akarna létesíteni, a mire bizony-
onálló szót akarna létesíteni, a mire bizony-
magyar tanító sem gondol, mutassa
magát önállóságot az által, hogy saját ér-
meget működni is tud. — Kartásak! mi
dekeir működni is tud. — Kartásak! mi
előtér: tölelek, hogy a képviselőválasztás
alkalmával adótok lefizetése által a választói
jogot megszerezni igyekeztek s a szavazásban
mindráján részt fogtok venni" a nélkül, hogy
mint negától érthető, tanítói kötelességeiket
pontos lelkiismeretes teljesítését csak egy pil-
lanatra szem elől tévesztették s hogy csak
lanatra szem elől tévesztették s hogy csak
oly jelre adótok szavazatokat, ki a köz-
oktatási fontosságát felismerni s azért mű-
ködni képes!

Budapest, 1875. jan. 10-én.
A második egyetemes tanítógyűlés 50-
es bizottságának nevében:
Pétfy Sándor, Simay István,
elnök. jegyző.

Nyílt levél

anár Szabó Sámuel urhoz.
Anatkozással a t. tanár urnak e lapok
tegnap számában hoztam intézett felszólításá-
ra, legem szabad csodálkozásomat kifejezni a
felelt, egy a t. tanár ur egy politikailap
hasábján szándékszik megvitatni egy oly kér-
dést, mely ref. felekezettünknek keblü ügye és
szorosab értelemben véve vallástani jelleggel
bír. Felekezettünk azon szerencsés helyzetben
van, így az ilyen kérdések vitatására szak-
lappal rendelkezik: az „Erdélyi prot. Közöny”-
nyel szüntén én e közlönynek fő-munkatársa
vagyok a t. tanár ur természetesen fogja ta-
lálni, a kötelességemnek tartom a fölvetett
kérdés abban, mint illetékes téren válaszolni
s örül fogok, ha sikerül nekem a t. tanár
urnak etaláni aggodalmait a főnforgó kérdés-
ben elzárni.

Adja tisztelőmet kifejezését, Kolozs-
várt, 1875. jan. 26-án.

Szász Domokos.

Az iparos körből.

(Választmányi jelentés.)

Néhi Krémer Ferencz arczképe megszerzésére
kiküldt bizottság elnöke és pénztárnoka Tauf-
fer János a kolozsvári iparos egylet igazgató
választmányának f. évi január 15-én adta be
számait, mely Becsei Hugó és Böckel Ká-
roly którok által a mellékelt okmányok alap-
ján nyírszállatván, jónak és pontosnak ta-
lálható. Az eredmény következő: 107 t. ada-
kozott begyűlt összesen 284 75 kr, kiadott
az aróp megszerzése és leleplezési költségeire
162 fr 72 kr. Pénz maradvány tehát: 122 fr 34
kr, mely a lelkes adakozók intézkedése folytán
mint Krémer Ferencz ösztöndíj alapítvány" a
szorgalmas és jó ekölösű ipartanonczok ösztön-
díjazására gyümölcsözősége végett a helybeli ipa-
rosok keszlen pontatára helyzetetelt el.
Az egyidejűleg nem mulaszthatja el
az igazgató választmány hálás köszönetet mon-
dani tisztelt adakozóknak, kiknek soraihoz
járult még: ügyv. Benel Ferencz 10 frt,
Kirmér Károly 5 frt, asztalos és esztérgályos
társut 5 frt, és Borsos László 1 frt 50 kr.
Az iparos egylet választmánya megbízásából.
Kolesár Sándor h. jegyző.

III. Jelentés

a déli ev. ref. templom környezete átalakítá-
sát célul kitűzött consortium állásáról
A „Kelet” és a „Magyar Polgár” 1874-
ik év 21 és 22-ik számaiban megjelent 2-ik
jelentésünkkel egyben függőleg, melyszerint az
1873-ik év végéig a begyűlt összeg tett 2552-
fr 5 krt, s a kiadás volt 2229 frt 34 kr,
a pértári maradvány 323 frt 22 kr, — nyil-
vánosra hozzuk azt, hogy az 1874-ik év
folytát a következő összegek folytak be a con-
sortium pénztárába.

1-ör. A „bécsi” világtárlatba menő hely-
beli barosok segélyezésére alakult bizottság
pénztra maradványát el ajánlotta 8 frt 30 kr.
Govri Ferencz adott 20 frt, Dr. Szöcs Sámuel
4) frt, Molnár Sándor, 30 frtot, Münszterman
Frigys, 5 frtot. Dr. Simai Tivadar 5 frtot.
Frani János 25 frtot. A décsi takarékpénztár
50 frt. Rippel Wincze Lajos 20 frtot. Szé-
kely ösef 25 frtot. Krémer Sámuel 50 frtot.
Bikfari József 20 frtot. Triak Endre 10 frtot.
Bány József 5 frtot. Biró Sándor 12 frtot.
Turboz Ferencz 30 frtot. Mátyás Ferencz 4 frtot.
Juni 7 én tartott hangverseny tiszta jöve-
delén 78 frt 51 kr. Kaufman József 1 frt.
1875. január 1-éig a takarékpénztár kamatba
10 frt 80 kr. Décs majorsági pénztára 400 frt
A helybeli kereskedő ifjúság által január 26-án
rendelt tánczvigalom tiszta jövedelme 35 frt
17 k. Galiszer Antal 3 frt. 1874 júliusig a
a takarékpénztár kamatoz 3 frt 70 kr. Özv.
Kühacher Ferenczné 5 frt, janus 29-én tar-
tott műkedvelői előadás tiszta jövedelmének
fele össze 23 frt 12 kr. Pánczél János 5 frt,

Kiss István 1 frt. Basa Dani 1 frt. Décsi Já-
nos 20 frt. Az ev. ref. egyház adományozott
200 frtot. Prielle Cornélia adományozott 50 frtot.
Bajnocz Gyula 5 frt 50 kr. Nyárádi Elek 5 frt.
Eperjesi László 5 frt. Ausspiz Antal 5 frt.
Peielle Ottó 10 frt a décsi műkedvelő társulat
auguszt 9-én tartott előadás jövedelméből 26
frt 35 kr. Buzura János 10 frt. Szentimrei
Bakk István 5 frt. Molnár István elárverezett
ocska zsendelyért fizetett 3 frt. Gróf Behtlen
Sándor 25 frt, ifj. Berenczei Miklós 5 frt,
melyszerint ez év folytán begyűlt 1301 frt
45 kr, mit az előbbi évek bevételeihez adva az
összes bevétel tesz 3854 frt 01 krt.

Ezzel szemben az 1874-ik év folytán vol-
tak kiadások kőfaragó munkálatokért 915 frt 26
kr. kőmíves munkálatokért 300 frt. Fuvar erők
fedezete, fuvar eszközök, állás (emelvény) és
anyagok beszerzéséért 270 frt 47 kr. Földmün-
kálát és kőfal bontásért 80 frt 10 kr. Takarékpénztári kölcsön kamatba 6 frt 76 kr. Bélyegekre 1 frt 25 kr összesen 1573 frt 84 kr mint az előbbi évek kiadási összegéhez adva a kiadások összege tesz 3803 frt 18 krt, s mit a bevételek összegéből levonva kiderül, hogy az 1874-ik év végén a pénztári maradvány csak is 50 frt 83 kr, o. é.

A végzett munkálatokat illetőleg felemlítjük azt, hogy az első teendőnek kijelölt piacz felőli templom körfalát $\frac{1}{3}$ részben már fel-
emeltetett a többi részhez szükséges faragott kővek, s a lépcsőzet elkészültek, nem különben a fedőkővek is, s ha a közönség eddig tanusi-
tott ügybizottsága nem lankad, s az előbbi két év arányában a folyó 1875-ik évben is a consortiumtól segélyt meg nem tagadja az egész falazatnak a fedőkővekig s a lépcsőzetnek fel-
építése a tavasz folytán, s az ezek felé helye-
zendő faragott kő rászorulatnak is még a folyó év nyarán felállításba be fog következhetni.

Décs, 1875. január hó 22-én,

Voith Gergely. Róth Pál
pénztárnok. alelnök.

Apró puskatűz.

Azon tanulságteljes dissolutióban, melynek a balközép indult, láttunk rá példát, hogy a balközépi szélsőbaloldali vagy középpárti-
s innen deákpartívá metamorphosálódott; arra azonban csak a br. Bánffy Dezső ur példája az egyetlen, hogy az erős, „M. Polgár”-ias színezetű baloldaliság egyszerre a b. Sennyei conservativismusnak reverendájában lépjen előnk. Nem hinnék szemünknek, ha br. Bánffy Dezső ur a „M. Polgár” mai számában egész nyíltan nem maga mondaná, hogy a conservativismus hiva.

Most már mi is beismerjük, hogy a „Kelet” rágalmozta a báró urat, mivel mi azt hittük, hogy a nemes báró ur először csak a liberális deákpart hiva lesz s nem tesz ily nyaktörő ugrást egy egész csoport pártion keresztül.

Ugyancsak a báró ur leveléből sejtjük, hogy a korán született és oly korán elhalt nemzeti párt háta megett is Sennyei báró szikár termete volt az őrszellem. A mint halljuk, leirat érkezett onnan felől, hogy a matadokrok itt a dolgot „nem jól csinálták.” Mi meg azt hisszük, nagyon jól csinálták, mivel ez által az erdélyrészi deákpartokat életre ébresztették.

Asbóth írja egy helyen röpiratában: „Azok, a kik gondolkodni nem szeretnek, úgy szerzik be nézetüket, meggyőződésüket és mind-
azt, a mit elveiknek neveznek, mint a hogyan a szabótló veszik a ruhát; készen kapják, onnan veszik, a hol legtöbb hübéval árulják.” — Mintha csak valamely új conservatív politikus számára írta volna Asbóth.

A belügyminister ur, a mint értesülünk, a polgármester urnak távirati uton kijelentette, hogy a közelebbi városi bíróságnak az ürességben levő tisztviselői állomások betöltésének mód-
jára vonatkozó határozata törvénybeiktózó s oda utasított a polgármester ur, hogy mint főispáni-helyettes, a törvény világos rendelete szerint intézze el az ügyet. Lapunk előre jelezte, hogy ez be fog következni. Valóban nem értjük, hogy a polgármester ur, kiről föl kell tenünk, hogy a törvényt tudja, miért teszi ki magát s egész törvényhatóságunkat — melynek az „új rend” előtt a törvények iránti tisztelt, egyik legszebben jellemző vonása volt — ily megszégyenítő rendre utasításoknak? Különben örülünk, hogy a polgármester ur, legalább „ad hoc” városi főispánná lett, mely intézmény iránt, köztudomás szerint, eddig is nagy előszeretettel viseltetett.

K. Papp Miklós ur, ez alkalos készültse-
gű politikuskunk, a b. Bánffy Dezső vezérczik-
keit megcsillagozva, kijelentette egymásután két ízben, hogy „mind az Asbóth ur „jeles” röpiratáról, mind a liberális, mind a conservatív politikáról a nemes bárótlól eltérő nézetei vannak.” Részünkről annyira kíváncsiak va-
gyunk s azt hisszük velünk együtt egész Ma-
gyarország tisztába jöni K. Papp urnak ez el-
térő nézeteivel, hogy azon esetben, ha t. po-

litikusunk ezeket tüzetesen fölfogta s az által politikai irodalmunkat egy becses tanulmány-
nyal gazdagítja, a kolozsvári árvaház javára 2 aranyat ajánlunk föl.

Lapunk szombati száma „Angelo” előad-
sáról megemlékezvén, többek közt hibázta a rendezést, a miért Padából — mint Shakes-
peare egész Csehországból — tengerparti várost csinált, sőt a Vezuvot is — mely körülbelül 100 mértföldnyire esik az Angelok városától — oda tolatta egész a közelbe. E megjegyzésünkre terjedelmes levelet kaptunk a darab rendezőjétől, ki „mert lapunk intencióit soha figyelmen kívül nem hagyta” megjegyzi, hogy Angelo rendezését illetőleg, hiven megmaradt a tavalyi rendezés mellett s az utolsó butor darabig minden úgy volt a színpadon mint azelőtt „mikor a rendezéssel más volt megbízva, de senkinek eszébe sem jutott ily apró baklövészekért interpellálni az illetőt; s most midőn a régi hagyományos rendezést gyakran a körülmények teszik szükségessé, mert az ily Angelo-féle régbetartott darabok rendezése egy főpróbával adatnak s a földszíztől elárgult tavalyi jegyzetei szerint állítja össze a díszleteket, melyekhez a „jobb és balt” ügyelő sugó, az utolsó statistaig a kis újjában bírja: akkor történik meg, hogy más tévedéseért ártatlanul lakolnia kell.” Az általunk igen tisztelt rendező ur kissé érzékenyen veszi „figyelmen kívül nem hagyott” megjegyzésünket; midőn a „rég betanult darabok egy főpróbával adatnak.” Mi személyes indokból se nem ocsárlunk, se nem magasztalunk színészt s ezért a rendező urnak is ajánljuk, vegye kissé revisió alá a „földszíztől elárgult tavalyi jegyzeteit” s mások „apró baklövészeit” ne ismételtesse, mert Padua sem Angelo sem „mások apró (?) baklövészei” idejében nem volt a Vezuv alatt s a hatalmas podesta minden zsarnoksága mellett sem alakíthatta azt át kikötő várossá.

A maros-vásárhelyi jogász-egylet kronikájából.

Eln. Örömmel veszem tudásul, hogy a „Kelet” apró puskájával megint felénk fordította a közönség figyelmét. Így már reméllem, mindenki tudja a hazában, hogy létezőnk. Ha ütnék fáj, de a hallgatás agyon nyom.

Egyl. tag. De mégis paradoxnak tartom, hogy annyinyi tisztességes kollegánkat, minden előleges felszólítás nélkül pörbe kevertük.

Eln. Tiszta igazságunk van. Az egylet tagok többsége nem fizette be a tagsági díjt. A többség a perre szavazott, ergo a hátrálókosok önmagukat marasztalták el. Mäskülönben sincs idő a diplomatizálásra, mert az egylet pelikánja (a „Székely Hirlap”?) nem élhet kut(i) vizzel tovább. Azt pedig nem nézhetem el, hogy kimulék ez árnyék világából, mert: haec itur ad astra.

Ö. Mit gondol barátom! mi módon lehetne, a sz.-udvarhelyi virágzó állami főreálta-
oda és annak tanárai ellen dühöngő Ugron cli-
que vak lármáját elnémítani?

En. Annak barátom három egyszerű expedien-
ciense van:

1. Rehabilitálja a miniszter ur, a de-
grádált „fehér barát”-ot, a ki bukás szélére ve-
vezette volt ugyan az intézetet, de a helyett eredménydas kortes szolgálatokat tett a cliquenek s tenni fogna jövőben annyival inkább.

2. Adjon az állam a katéchismus tanító lelkész uraknak, évenként potom 100 forint jutalmódíjt; mely szerény kívánság annyival természetesebb, minthogy a szent ónérek ama kereszény hitelven alapszik, miszerint: Krisztus urunk koporsóját sem őrizték ingyen; palástját pedig szétépték, megosztóznak vala rajta.

3. Nevezzen ki a miniszter ur egy pár iskola kerülő helybeli urat tanárnak. Tegye meg mindezt a miniszter ur s akkor siri csend és aranybóke fog holnapi Izraelben és a szent Sionban; akkor bünbocsánatot nyrend még dr. Szombathy ur is; sőt a kiengesztelődés infalibilibis jelöl visszahívatik, összecsokkoltatik, össze minden. Ez a situatio!

Ö. Ezt már aztán értem.

Ö. Olvasta-e barátom! mennyire pityereg Ugron Gábor urf a „Reform”-ban, a miért az udvarhelyszéki választók, vácátiózó képviselőket bepanaszolták.

En. Olvastam hát. Nos?

Ö. Hát csak azt akarom mondani, hogy 8 novemberben sem mint képviselő, hanem — mint a székei-egyleti első takarékpénztár elnöke — annak érdekében, ámbár minden siker nélkül, fordult meg magát Pesten.

En. Ne mondja.

Ö. Kérdezze meg a takarékpénztár ideiglenes választmányát, a melye végből uti költséget utalványozott neki.

En. Hja, így út az értelmes ember egy csapással két legyet.

A „KELET” magán-távirata.

Feladott Buda Pesten jan. 26. 11. ó. — p. d. e.

Érkezett, jan. 26. 11. ó. 2 p. d. e.

Királyunk már Bécsbe utazott az udvar egy részével. Tegnap mindkét ház ülést tartott. A főrendek a földadó javaslatot tárgyalták, a képviselőház több interpellációt hallgatott meg; Csernátony a keleti vasút ügyében interpellált. A budget-vita holnap megindul.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, jan. 26. 1875.

— **Szinbázi hírek.** Gogoly orosz satiricusnak a fővárosban hatást keltett Revisor című vigjátéka közelebből fog kiosztatni. Tóth Ede a „Falu rosza” című pályanyertes kitűnő vigjátéka február hó 28-ikára tűzött ki. Köztisztviselőben álló művésznők Eibenschütz Mari k. a. általunk már említett bucú fellépte a „Csók”-ban február 3-dikára tűzött ki. Szinre kerül közelebből még „A falusi zenés” énekes népdrama s a napokban a „Velenzei kalmár” melyben „Shylok” szerepét Szentgyörgyi fogja játszani.

— **A február elsőjén rendezendő tűzoltói bála** a meghívók szétküldtek, a kik azonban a legnagyobb figyelem daczára is vétésből nem kaptak volna, s arra igényt tartanak, felkérnek, hogy az „Európa” szálloda csemegetárában jelentkezzen; ugyanitt vált-
hatók jegyek is január 30-án, 31-én és február 1-sőén.

— **Tegnap 11 és 12 óra között** — mint lapunkban is előre jelezve volt — a tűzoltó őrtoronyban felállított vészharangot kongatták, s az egyes város részekben tűzoltók voltak kiküldve jelentéstétel végett. A város tavolabbi részeiben, mint a szentpéteri templomnál, felső-szénutczában a jelzés tisztán hallható volt, míg a belvárosban, a főtéren stb. csak egyes jelzések voltak kivehetők, a minek oka részben a heti-vásár miatti zaj is lehetett.

— **Vasárnap a vigadó nagy termében** álarozos tánczvigalmat rendezett a bérlő, a melyen — nem lévén zártkörű — nagyon „vegyes” közönség vett részt. Felemlítjük, hogy a jegyeken a vigadó helyett ujabban használni ajánlott vigadó, míg a vigadós helyett „a vigadó bérlője” elnevezés állott, a mi nézetünk szerint helyesebb is, mert vigadóból vigadós, a fogadó fogadós mintájára van képezve, míg a fogadós csakugyan fogadja a vendégeket, a vigadósról nem lehetne mondani, hogy mindig vigadó; például ez este is szomorkodó volt — a deficit miatt.

— **A kolozsvári országos nemzeti színház műsorozata** 1875. jan. hó 25-től febr. 1-ig Hétfőn jan. 25. „Gerolsteini hercegnő” b. sz. 107. Kedd 26. „Norma” b. sz. 108. Szerda 27. „Paul Jones” b. sz. 109. Csütörtök 28. 2-ik színházi bál. Péntek 29. „Pénz és becsület, újból tanulás először. b. sz. 110. Szombat 30. „Faust” opera b. sz. 111. Vasárnap 31. „Viola” b. sz. 112. Hétfőn febr. 1. „Trapezunti hercegnő”.

— **Bakody Lajos** zongora művész, ki Kolozsvárt már régebbi föllépéséről előnyösen ismert, mint lapunkat értesíti, mielőtt németországi körutját megkezdene, előbb itthon tesz körutát s városunkban is fel fog lépni. Előre is felhívjuk a közönség figyelmét ez előadásokra.

— **Háromszék** volt főispánja gr. Kálnoky Dénes saját kérelmére ez állásától felmentetvén, január 23-án bucsuzott el a törvényhatóság tisztai karától. A „Nemere” ez alkalomból a közpályáról visszalépő volt főispán érdemeiről külön cikkben emlékszik meg, melyből közöljük a következőket: Gr. Kálnoky Dénes ur mulja négy évtized óta Három- és Miklósvárszékek történetével szoros összeköttetésben áll. 1848. előtt, mint Miklósvárszék királybírája és Felső-Fehérmegye főispánja, 1848—9-ben és az alkotmány felfüggesztése idejében, mint tántoríthatatlan és áldozatkész hazafi, az 1861-ki rövid alkotmányos időben mint Háromszék ünnepelt főkirálybírája s a jogfolytonosság elve elismerése után is mint főkirálybíró — utóbb, mint főispán működött.

— **Háromszék** ujonnan kinevezett főispánját Lázár Mihály urat szülőfalvaja Dálnok népes községe jan. 23-án testületileg üdvözölte; az egyház és tanítói kar jelenlétében ifj. Kovács Károly szép szónoklatot tartott. Szándék volt nagy fátylas-menetet is rendezni, de a főispán ur kérésére elmaradt.

— **A s.-szeg. györgyi** ref. gymnasium fizikai és természetrajzi tanszékzeinek gyarapítására február hó 6-án zártkörű tánczestélyt rendez.

— **A hótfalusi tanítói kar** folyó hó 16-án műkedvelői előadást rendezett, mely fényesen sikerült. Az előadott darab Rényi Ká-

rolynak „A népdalok hőse” című népszínműve volt. Az előadás tetszést aratott s tánczvigalom zártá be.

— **Gróf Kálnoky Dénes** Háromszék volt főispánja következő bucsuiratát intézte Három és törvényesen egyesült Miklósvárszékek t. közönségéhez: A kedveseinek köréből távozó család-
fő hanem egyebet, legalább áldását hagyja emlékül szeretett övének. Midőn negyven évi, csaknem kizárólag Háromszék törvényhatósága ügyeinek szentelt hivatalos pályáról lelépek, öntudatában annak, hogy parányi az, a mit tettem, ahoz képest, a mit tenni lehetett és jókavára tenni törekedtem; engedjék, hogy a jó család-
fő példáját kövessem és legforóbb köszönetemet nyilvánítva, a bizalom és ragaszkodás azon számtalan jeleiért, melyet hivatalosköl-
som hosszas folyama alatt személyem iránt tanusítani sziveskedtek; azon hó óhajomnak adhassak kifejezést, miszerint adja az ég, hogy ezen szép törvényhatóság szellemileg úgy, mint anyagilag gyarapodjék és annak minden egyes családját jólét és megelégedés környezze. Fogadják szívesen ezen nyilatkozatomat, mert fájdalom ez csaknem minden, mit örökségül hagyhatok és tartásuk meg kérem továbbra is becses emlékköbe őt, ki önének emlékét egy egész életen keresztül ápolva, keblében kitörülhetlenül megörökítette. Háromszék volt főispánja Gr. Kálnoky Dénes.

— **Értesítés.** A kolozsvári Zene-conservatorium f. hó 17-én tartott választmányi üléseinek határozatából teljes tisztelettel értesítetnek városunk összes gyakorló zenészei és műkedvelői: hogy egyletünk működő testületének újraszervezésének eszközölésére alelnök Dr. Hincz György, pénztárnok Duha Tivadar urnaknál aláírási iverk tétettek le, a melyekre a zeneconservatorium működő testületébe belépni óhajók neveiket sajátkezűleg aláírni ezennek felkérnek; hogy aztán, a f. hó 31-ére tűzött zeneigazgatói állás betöltésekor, az alapszabályok 21 §-sa értelmében, választói jogukat gyakorolhassák. Kolozsvárt, 1875. jan. 25-én. Czirják Albert, egyleti titkár.

— **Haynald Lajos** kalocsai érseket a lehető legsúlyosabb csapás érte. Édesanyját, kin fiui szeretetének egész teljével csüggett, elvesztette. Tavaly még vezetgető a kortól meg-
tört nőt a császár-fürdő sétányain, s gyöngédségében többször megtette, hogy Romában tartózkodása idejében negyvennyolcz órára haza futott édesanyjához. A megboldogult 82 éves volt. Vácon született s 1812-ben Haynald István tudományosan képzett férfinak, ki házinevelő volt gróf Forgáchéknál, lett nejevé. Az elhunyt nő kis körében a legkellemesebb emléket, gyermekeinél pedig pótolhatlan őr hagyott. Béke poraira!

— **A katona** tartás megállapított árai. A hadügyminiszter körrendelettel értesíti a hatóságokat, hogy a közös hadsereg legénységének az őrmester-től és azzal hasonrangu altiszttől 1875. jan. hó 1-től decz. hó végéig, átvonulás alkalmával a szállást adók által a m. é. 51,805. sz. a. kelt körendeletben felsorolt szabványok értelmében kiszolgáltatandó ebédért, beleértve minden egyes legény részére járó $\frac{1}{4}$ fontnyi marhabús árát, a katonai javadalmakból egy napra és egy katona után fizetendő összeg a közös hadügyminiszterrel egyetértőleg következőképen határozottatott meg: 1. dunáninneni kerületben 18 krban. 2. A dunántúli kerületben 20 krban. 3. A tiszán inneni kerületben 15 $\frac{1}{10}$ krba, 4. tiszántúli kerületben szintén 15 $\frac{1}{10}$ krban, 5. a Királyhágón tul 13 krban 5. Horvát-Szalovországekban 16 krban. A fen ebeg megállapított térítési összegek átvonulásokkor a honvédségre is alkalmazandók.

— **A kereskedelemügyi** ministerium értesíti lapunkat, hogy Háromszékben Sósmezőn korlátolt napi szolgálattal új távirai állomás nyitattott meg.

— **A „táncz”** zeneműfolyóiratból, mely a könnyebb tánczenét cultiválja, megjelent a 10, 11 és 12. szám az eddigieknél sokkal csinosabb kiállításban. Előfizetési ára egész évre 4 frt 10 kr. Szerkeszti és kiadja Goll János, víziáros, fútcza 20. sz.

KÖZGAZDASÁG.

A bikatartás külföldön.

Szarvasmarha tenyésztés emelésére intézkedések Oldenburgban. Itt is, mint több német államban, a bikatartást szabályozó külön törvény létezik. Csak azon bikákat szabad használni, melyeket az illető bikabíró bizottság alkalmassáknak ítél. Kivételt képeznek a szabály alól azon bikák, melyeket egyes gazdák csupán saját teheneiknél alkalmaznak, — valamint azon bikák, melyek a hízó marhával legelőre hajt-
tatnak, és csakis ennek hágatására használtatnak.

Oldenburg hercegségben (116 □ mf.) 19 bikatartási kerület van rendszerezve, minden kerület lehetőleg a talaj és gazdasági viszonyoknak megfelelő egy vidékre terjed ki. Minden egy ilyen kerület élén egy bíró, bizottság van, mely egy elnökből és annyi tagból áll, a hány községből áll a kerület. Az egyes községekben a bikabírálat az elnök, az illető községi bizottsági tag és egy más községbeli bizottsági tag által eszközöltetik. A kerületi bizottság a kormánynak véleményét ad és a tenyésztés emelése céljából javaslatokat tesz, intőzi az állam, a község vagy máshonnan folyt állattenyésztési jutalmak elosztását. — Ki a bírálatnál visszautasított bikát használ, minden eset után 20 tallérral büntetetik.

Felelős szerkesztő: Békésy Károly.

Sz. 21. — 1875.

(33)

(2—3)

Árverési hirdetmény.

Dicső-Szent-Márton községét, mint testületet illető, baromvásárral összekötött országos vásárai, valamint a szemét vámoslasi joga, 1. évi február-hó 10-én a délelőtti órákban a község házában árverezés útján, három egymásután következő évre haszonbérbe fog adni; az árverési feltételek, a kitűzött napig bár mikor a község házában az érdekeltek által megtekinthetők.

Dicső-Szent-Márton község képviselő testületének 1875-ik évi január-hó 20-dikán tartott üléséből.

Sz. 12,627. — 1874.

(34)

(2—3)

Hirdetmény.

A gyulafehérvári kir. törvényszék részéről közhírré tétetik, miszerint a Szászvároson levő, „Szászváros város és szék takarékpénztár” czég az ezen kir. törvényszéknek vezetett cégajstromba beiktatott.

A gyulafehérvári kir. törvényszéknek 1874. december 29-én tartott polgári tanács üléséből.

„Weinlaube“

illustrierte Zeitschrift für Weinbau u. Kellerwirtschaft, herausgegeben von A. W. Freiherrn v. Babo, redigiert v. Dr. A. Zuchristan, siebenter Jahrgang.

Abonnement: halbjährig 3 fl., ganzjährig 6 fl. (6 resp. 12 deutsche Mark).

Die P. T. ganzjährigen Abonnenten erhalten gratis den

Weinbau-Kalender 1875

unter anderen belehrenden Artikeln eine ausführliche Abhandlung über Phylloxera vastatrix (Wurzellaus des Rebstockes) enthaltend. Preis des Kalenders allein mit freier Postversendung 33 kr.

Illustrierter Katalog

des Commissions-Geschäftes der permanenten Ausstellung von Weinbau- u. Kellergeräthen (120 Abbildungen) auf Verlangen gratis. Anfragen, Bestellungen und Geldbeträge (mittels

Postanweisung für Zeitung und Kalender) wolle man richten an die Administration der Weinlaube in Klosterneuburg bei Wien.

Haszonbéri hirdetés.

Kolozsmegyébe Fejérdén Kolozsvártól egy órányira, az 1875. év április 24-től kezdve hat, vagy több évre 1400 hold, jó karban lévő, lakházzal és gazdasági épületekkel felszerelt birtok, haszonbérbe kiadó. Értekezhetni meghatalmazott t. Keresztély Kálmán-nal bel-farkasutca gr. Karacsay-ház

Legújabbban megjelentek és Stein János erd. muzeum-egyl. könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

Rajzok és tanulmányok.

Irta Szilágyi Sándor. Ára a két kötetnek 4 forint.

JULES VERNE apróbb műveiből.

Beszélyek és rajzok.

(Doktor O. kísérlete. Zacharias mester. Dráma a légből. Tél a jég közt.)

Ára 1 frt 50 kr.

Gróf Gyulai Lajos napló töredékeiből.

(1815—1834.)

Kiadta gróf Kun Géza. Ára 1 frt 50 kr.

A nevelés és oktatás történet kézikönyve. Különös tekintettel Magyarországra.

Irta dr. Kiss Áron. Második javított kiadás. Ára 1 frt 50 kr.

A magyar népnek!

képviselő választásról.

Ki lehet választó?

Mire kell ügyelni a választásnál?

Szabad-e korteskedni?

Irta MURAI.

Ára csak 16 kr.

Mire kell ügyelni a választásnál?

Még folytonosan kaphatók:

Stein János erd. muzeum-egyl. könyvkereskedésében következő legújabbban szentesítést nyert törvények u. m.

Az új választási törvény.

Hivatalos kiadás. Ára zsebkiadás alakban 30 krajczár.

Nyolczadéban 30 kr. Postán bérmentesen megküldéssel 32 kr.

Törvényezik az ügyvédi rendtartásról.

Ára 20 krajczár.

Törvényezik a királyi közjegyzőkről.

Ára 20 krajczár.

1875. január 1-én hatályba lépő birói ügyviteli szabályok.

Nyolczadéban alakban. Ára 1 frt 20 kr.

VIDÉKI megrendeléseknél legcélszerűbb a postadíj elkerülése tekintetéből, a törvényekhez járuló összeg postautalványon előleges beküldése.

Kézikönyv

kir. közjegyzők számára.

Tekintettel az elmélet és gyakorlat igényeire.

Irománypéldákkal ellátva.

Írták:

Dr. Dárdai Sándor, és Zlinszky Imre, a Jegtud. Közlöny szerkesztője. a pesti kir. it. tábla h. bírja. I. kötet. Ára 1 frt 20 kr. Postán küldve 1 frt 30 kr.

Legújabbban megjelent és Stein János

erdélyi muzeum egyeleti könyvkereskedésében Kolozsvárt

kapható:

Orvosi tanácsadó minden nemi betegségekben, melyek önszerű, paráznazkodás, és elragadás következtében keletkeznek. igen fontos észrevételekkel, korai tehetetlenség, megrongált idegrendszer, valamint a tulságos adagokban használt higanyborzasztó következményeiről. Több bonczatani képpel. Irta dr. ERNST L. orvos.

A munka ára 1 forint, postán bérmentes megküldéssel 1 frt és 6 krajczár.

Emlékeim. Jókai Mórtól.

Két kötet. Ára 4 frt.

A művészet, vallás és a természet Olaszországban.

Irta Castelar Emil. A szerző arcképével. Ára 1 frt 50 kr.

BUDAPESTI SZEMLE.

a m. t. akadémia megbízásából: Szerkeszti Gyulai Pál.

12-dik szám. 1874 november — december. Ára 2

Egy szív története.

Regény. Két kötetben. Irta Castelar Emil. Ára a két kötetnek 2 frt.

PÁRISI TITKOK.

Irta Sue Jenő. Franciaából. 15 kötet.

A könnyebb megszerzés végett e munka kötetenként 80 fron is adatik.

Önálló vámterület és védvám.

Nemzetgazdasági tanulmány. Irta Szmcresányi A. Ára 80 r.

Dr. HANDLER MÓR

orvos- és sebészudor, szülész és szemész, gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett mindenemű

titkos betegségeket,

1) az önfertőzésnek minden következményeit, egyint:

magömléseket,

az ingerlékeny gyengeségeit, az ondófolást, különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

2) hugycsőfolyásokat (még oly időtűket is, a nemzörések bujakóros fekélyeit és másodrendű bujakórt minden alakjaiban és elcsufirásaiban,

3) hugycsőszűküléseket,

4) friss és idült nyákfolyásokat nőknél, az ugynevezett fehér-folyást és onnan eredő magtalanságot,

5) bőrkiütéseket,

6) a hugyhólyag betegségeit és mindennemű vizezési nehézségeket.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és este 7—8-ig.

Lakik Pesten,

helváros, kigyó-utca 2-dik szám alatt, kigyó- és városház-utca sarkán, Rottenbiller-főle házában, az 1-ső emeleten, bemenet a lépcsőnél.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

(32) A bethleni takarékpénztári részvénytársulat rendes közgyűlése folyó évi február-hó 25-én d. e. 9 órakor tartatik reg.

Tárgyai:

- 1) Igazgató választmány jelentése az 1874-dik évi üzletről.
- 2) Kilepő választmányi tagok helyett újak választása.
- 3) A választmány intézkedéseinek tárgyalása.
- 4) Az 1874. évi számadások megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése, intézkedés a tiszta jövedelemről s az osztalék megállapítása.

A t. cz. részvényesek szavazás joguknak személyes, vagy megbízott által leendő gyakorlására tisztelettel meghívom. Maghatalmazott csak részvényes lehet.

Bethlen, jan. 20. 1875.

Az igazgató választmány nevében:

BERNÁDY DÁNIEL, igazgató. BIRÓ GYULA, titk.

Leszállított gyáriáron ASZLÁN JÁNOS üzletében Kolozsvárt.

Szándékom a tavaszi időnyre üzletemet másképpen berendezni, ez okból jelenben úsan ellátott férfi és női divat üzletemben található mindennemű kelméket leszállított gyári áron árusítok el, melyet a n. érd. t. ez. közönség szíves figyelmébe ajánlok.

Aszlán János.

(5)

(4—*)

VICTORIA

biztosító társaság Kolozsvárt elfogad életbiztosítási

alánlatokat minden módozatokban:

Díjai a lehető legelőbbak és biztosítottjait, az életbiztosítási osztály összes nyerményeinek ötven száztőlában, azaz, annak felében részesíti, díjzetési összegek arányában. Ezen nyermény részletet folytán, az 1871-ben biztosítottak, már 1872-ki díjaik kilencz száztőlát visszakapták, és bizton remélhető, hogy ezen nyerményrész évről évre emelkedik.

Kiválóan figyelemre méltók a biztosított eredményel megnyitott túlélési csoportok, melyekbe beállítás által mindenki, már életében, szép összegeket biztosíthat maga, vagy gyermekei részére.

Bővebb tájékozással, utasítással sat. szolgálnak a társasági felügyelők és ügynökök.

Az üzlet eszközésére alkalmas felügyelők előnyös feltételek mellett alkalmaztatnak.

A VICTORIA biztosító társaság igazgatósága Kolozsvárt.